

LWAOW-ers tonen hun activiteiten in LWAOW in beeld!

LWAOW Nieuwsbrief 'Even bijpraten'

augustus 2023

Agenda

15 -17 november	Reuvsdagen 2023 in Hoorn
8 december	Symposium Stichting Glavimans in Lelystad
20 januari 2024	Schervendag LWAOW 2024

1. Oefening wrak inmeten voor Kreupelweekend

Bijdrage van Joop Gortemaker

Tijdens de evaluatie van de workshop wrak verkennen op de Hoornse Hop 2022 bracht Rob Konings naar voren dat het heel zinvol zou zijn om elkaar voorafgaand aan de volgende workshop bij De Kreupel elkaar eerst elders te treffen en een meetoefening onder water te organiseren. Het idee was dat je daarmee onduidelijkheden over de aanpak wegneemt, de deelnemers elkaar leren kennen en een opmeting 'al eens hebt gedaan'.

En meten helemaal onder water in het bijzonder, want dat doet zich bij de praktijkdagen voor BMA bij Spakenburg-Bunschoten met ongeveer 1,20 meter waterdiepte nauwelijks voor.

Het plan was om op woensdagavond 26 juli in Vinkeveen bij ZE4 te gaan oefenen. Echter op het laatste moment bleek hier juist rond onze geplande datum zeilwedstrijden te worden gehouden. Na overleg uitgeweken naar Slijk-Ewijk, in Overbetuwe, waar in het Strandpark een stalen kajuit jachtje op een diepte van ca.12 meter is afgezonken. Een goede keuze van Rob Konings, voldoende helder water (wel koud op die diepte) en een prima omgeving.

Bijkomend voordeel het is ook lekker rustig, zodat we geen andere duikers in de weg liepen. Het was die week de enige avond dat de zon scheen en het windstil was, ideale omstandigheden om een oefenduik te maken.

Wat wil je nog meer?

Eerst een briefing voor de juiste aanpak..

En dan krijg je een goed resultaat.

Iedereen was mooi op tijd aanwezig en na een korte briefing door Rob gingen drie teams met elk een andere opdracht met enige tussentijd te water om hun opdracht uit te voeren.

Na ongeveer een uurtje waren alle groepen weer boven water en kon van alle opmetingen een mooi wrakje op tekening gezet worden.

Uit deze oefening kwam wel naar voren dat bij heel slecht zicht, minder dan 10 cm, vooraf goed afgesproken moet worden waar je begint en eindigt met de meting en hoe dat onder water gecommuniceerd wordt.

Al met al een geslaagde oefening. De Kreupel here we come!

Met dank aan Rob Konings voor de uitstekende organisatie, de zonnige zomeravond en het frisje en de stroopwafel achteraf.

2. Mijn impressie van de veldschool maritieme archeologie 2023

Bijdrage van Geert de Groot. Foto's: Feiko Riemersma.

Mijn interesse voor archeologie heb ik al sinds begin jaren 90 door het Britse TV-programma 'Time team'. Dit programma eindigde in 2012 en door de afleveringen te volgen raakte ik steeds meer gefascineerd voor archeologie. Na een lezing van de Vrije Academie over het 'scheepswrak Queen Anne door maritiem archeoloog Yvttinus van Popta begin april 2021, was ik helemaal overtuigd dat ik ook wilde gaan wroeten in de klei.

Deze veldscholen zijn ideaal voor mij, fijn om onder begeleiding te oefenen. Ik kom uit een agrarische familie en 'spelen' in de modder en de klei is mij niet vreemd. Echt het was letterlijk aanmodderen. Het mooie is dat niemand het vervelend vond om dat te doen en dat schept een onderlinge band.

Dit jaar had ik mij opgegeven om drie dagen mee te helpen. Maandag begon al goed; regen en nog eens regen. Voor mij geen probleem, ik heb goede regenkleding en prima laarzen. Ook de hoed deed dienst, als brildrager is het fijn dat die bril droog blijft (dacht ik).

Het begon dus lekker, ik had het goed naar mijn zin. Eerst maar de bun vrijmaken. Veel handwerk en dat was nu precies waar het om gaat: zwaar werk. In de aarde/klei wroeten, sjouwwerk verrichten en het vooral naar je zin hebben. Dat is waar ik voor sta. Ook het samenwerken met meer ervaren vrijwilligers geeft zo'n energie 'boost'. Gelukkig zijn er meer mensen zoals ik. Het samen werken om een klus te klaren.

Opmeten en tekenen van de wrakdelen.

Het spoelen van de resten uit de bun.

De eerste dag werd de bundeken (dat is de bovenkant van een visbun) verwijderd, genummerd en klaargelegd om te tekenen. Dat viel niet mee, het waren dikke eikenhouten panelen en die moesten onder lastige omstandigheden buiten het schip worden getild. Samen met Archie Ermans ging dat prima. Daarna starten met het leegscheppen van de bun. Met behulp van emmers werd

het opgegraven bunmateriaal vervoerd naar de wasinstallatie. Door waterspuiten werd de klei weggespoeld en bleven de vondsten achter. Zelf wisselde ik tussen het graven en het schoonwassen van de emmers met materiaal. Dat laatste was, door het vele gespetter, voor de liefhebber van 'kleimaskers' gratis.

Op de eerste dag waren er ook twee geologen aanwezig om de gevonden ballastkeien te inventariseren. Aangezien ik graag van anderen wil leren, heb ik ook met hun een praatje gemaakt. Archeologie gaat soms hand in hand met geologie.

Waarom ik dit doe?

Het antwoord is simpel, erg leuk werk en fijne mensen om je heen en een klus klaren. Zelf vind ik dat er te weinig van dit soort dagen zijn in Nederland. Mede door nieuwe contacten (w.o. Jan Boes, Archie Ermans, Rinus Wientjes en Janneke Bos) kom ik verder. Het is ook een oproep aan de RCE om meer van dit soort activiteiten te promoten en in te richten voor vrijwilligers. In de landelijke media wordt te weinig aandacht aan archeologie besteed en daar valt echt nog iets aan te doen.

Voor een volgende veldschool ben ik zeker weer beschikbaar.

3. Vijftiende Glavimans Symposion

GLAVIMANS STICHTING

Save the day!

Graag attenderen wij u op het vijftiende *Glavimans-symposion, dag van de historische maritieme archeologie in Nederland* dat op **vrijdag 8 december 2023** bij Batavialand te Lelystad plaats zal vinden

Het symposion is bedoeld voor vrijwilligers, studenten en onderzoekers geïnteresseerd in scheepvaart vanuit archeologische, historische en/of scheepsbouwkundige invalshoek. Het overkoepelend thema van de dag is 'Straatvaart', dat wil zeggen de vaart naar de Middellandse Zee door de Straat van Gibraltar. Daarnaast is er die dag aandacht voor lopend onderzoek. Het definitieve programma volgt.

Bestuur Glavimans Stichting
www.glavimans-stichting.nl
Glavimans.stichting@gmail.com

Directie Batavialand,
www.batavialand.nl

4. Slag op de Zuiderzee 1573

Een interessant boekwerk over de Slag op de Zuiderzee in 1573 die een ommekeer in de 80-jarige oorlog veroorzaakte. Een interessante verhaal met ook een foto van de activiteiten van de LWAOW.

Het was burgeroorlog in Nederland. Nietsontziende krijgsmachten stonden tegenover elkaar. Macht, geloofsvrijheid en handelsbelangen botsten. Spaanse heersers hielden vast aan de strenge katholieke leer en gaven niet toe. De opstandige protestantse geuzen lagen op ramkoers en hakten erop in, een bloedige strijd was het gevolg.

Een onderbelichte maar essentiële episode in de eerste fase van de 80-jarige oorlog (1568-1578) was de Slag op de Zuiderzee van oktober 1573. De Amsterdams-Bourgondische regeringsvloot voer uit om de af te rekenen met de opstandige Waterlanders en Westfriezen en zo de watergeuzen te verslaan.

Het liep anders, de opstandelingen met hun samengeraapte vloot wonnen 450 jaar geleden op zee van de 'Spanjaarden'. De kansen keerden.

De publicatie *De Slag op de Zuiderzee 1573, een ommekeer in de 80-jarige oorlog*, belicht de strijd vanuit historisch, kunsthistorisch, cultureel, archeologisch en maritiem oogpunt. Voor het eerst wordt door vakspecialisten teruggegaan naar de vroegste verslagen uit diverse

archieven, vonden en scheepswrakken die een rol hebben gespeeld in dit gevecht. Het geeft een accuraat beeld van een samenleving in oorlog, persoonlijke geschiedenissen en de politieke processen waarin zich dit grote conflict afspeelde.

Uitvoering:

Uitgave: Uitgeverij Noord-Holland met Vrienden van het Westfries Archief
Auteurs: Arnout van Cruyningen, Peter Sigmond, Christiaan Schrickx, John Brozius, Jan de Bruin, Ton van der Horst, Wouter Waldus, Seger van den Brenk en Lars Boon
Redactie: Michiel Bartels, Jan de Bruin & Peter Swart
Omvang: 304 pagina's
Formaat: 21,5 x 28 cm staand
Bedrukking: Geheel gedrukt in kleur, rijk geïllustreerd en gebonden in een harde band

Prijs:

€ 29,95

Exclusief verzendkosten

Verschijnt op 11 oktober 2023

Bestellen: uitgeverijnoordholland.nl

Voor meer informatie: slagopdezuidzee.nl

Nog enkele foto's van de Veldschool 2023 (foto's: Feiko Riemersma)

Activiteiten van de LWAOW worden ondersteund door:

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Baars-CIPRO
Civil Engineering
Professional Diving

Stichting ter Bevordering van de
Onderwater- en Scheepsarcheologie